

Εισαγωγή

Οι ιδιωτικές επενδύσεις στην Ελλάδα υποστηρίζονται από τον εκάστοτε **Αναπτυξιακό Νόμο**, το πλαίσιο των **Στρατηγικών Επενδύσεων** (fast track) και από το νέο αναπτυξιακό εργαλείο, το **Ταμείο Ανάκαμψης**, στο οποίο οι επιχειρήσεις θα μπορούν να εντάξουν επενδυτικά σχέδια από το καλοκαίρι 2021.

Ακολουθεί συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα για τις βασικές αρχές εφαρμογής και τις προϋποθέσεις συμμετοχής επενδυτικών έργων στα ανωτέρω με σκοπό την ενίσχυση επιχειρηματικών και επενδυτικών πρωτοβουλιών στον Ιδιωτικό Τομέα.

Ταμείο Ανάκαμψης

Το **Ταμείο Ανάκαμψης** αποτελεί ένα νέο χρηματοδοτικό αναπτυξιακό εργαλείο για την υποστήριξη των ιδιωτικών επενδύσεων στην ΕΕ στην μετά covid εποχή και ιδιαίτερα των επιχειρήσεων που μπορούν να εξασφαλίσουν τραπεζική χρηματοδότηση και να παρουσιάσουν ιδιωτική συμμετοχή για την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων.

Στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης θα δοθούν ισχυρά κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις για τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, την ενίσχυση της καινοτομίας και της εξωστρέφειά τους.

Βασικοί τομείς ενισχύσεων και επιχορηγήσεων ως κινητήριοι μοχλοί ανάπτυξης αποτελούν οι τομείς του τουρισμού, του πολιτισμού και της αγροδιατροφής.

Οι ενισχύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης αναμένεται να δοθούν στις επιχειρήσεις που θα πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής τους είτε υπό τη **μορφή δανείου με σχεδόν μηδενικό επιτόκιο** και ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής είτε με τη **μορφή χρηματοδότησης** μέρους του επενδυτικού σχεδίου. Ο υποψήφιος ιδιώτης επενδυτής θα πρέπει να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από τράπεζες σε ποσοστό 30% του κόστους της επένδυσης και να παρουσιάσει ίδια κεφάλαια τουλάχιστον στο 20% του προϋπολογισμού της επένδυσης. Το κράτος θα επιχορηγήσει την ενίσχυση σε ποσοστό 50%.

Η επιλογή των επιχειρήσεων που θα ενισχυθούν από το νέο αναπτυξιακό εργαλείο, στην περίπτωση των δανείων, θα βασίζεται στο επιχειρησιακό σχέδιο (business plan) το οποίο θα υποβάλλουν στα αρμόδια όργανα διαχείρισης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης σε συνδυασμό με την δυνατότητα εξασφάλισης δανειακής χρηματοδότησης από Τράπεζες στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής και ένταξης επενδυτικού σχεδίου αποτελεί και η συνάφειά του με τους **πέντε άξονες επιλεξιμότητας** του Ταμείου Ανάκαμψης:

- **Πράσινη ανάπτυξη,**
- **Ψηφιακή μετάβαση,**
- **Μεγέθυνση επιχειρήσεων μέσω συγχωνεύσεων και άλλων παρεμβάσεων,**
- **Ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων,**
- **Έρευνα και καινοτομία.**

Στην περίπτωση των δανείων βασικές διαφορές και πλεονεκτήματα των ενισχύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης από τα υφιστάμενα επενδυτικά προγράμματα είναι ότι η **αξιολόγηση και η διαχείριση των αιτήσεων των επιχειρήσεων θα πραγματοποιείται από την τράπεζα** στην οποία θα προσφεύγει ο υποψήφιος επενδυτής προκειμένου να εγκρίνει το κοινοπρακτικό δάνειο ενώ **δεν θα υπάρχουν περιορισμοί στην ενίσχυση κλάδων της οικονομίας** όπως συμβαίνει σήμερα με τον Αναπτυξιακό Νόμο ή με το ΕΣΠΑ. Παράλληλα θα υπάρξει **ταχεία αξιολόγηση των αιτήσεων** ενώ η πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων θα παραμένει ανοικτή και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού με τη λογική FIFO (first in first out).

Βασικοί Άξονες παρέμβασης για την χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων από το ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Άξονας παρέμβασης	Περιγραφή	Διαθέσιμο ς Π/Υ € εκ.
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Επένδυση στην ανάπτυξη και στην διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με παρεμβάσεις για τον Ορεινό τουρισμό, τον Τουρισμό Υγείας και Ευεξίας (αξιοποίηση Ιαματικών πηγών), τον Αγροτουρισμό και την Γαστρονομία, την αναβάθμιση των τουριστικών λιμανιών, τον Καταδυτικό τουρισμό, την προσβασιμότητα στις παραλίες. Στόχοι η βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, η βελτίωση της απόδοσης των υφιστάμενων τουριστικών επενδύσεων και η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου.	260
ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	Επαναπροσδιορισμός και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τουριστικών επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν προβλήματα απασχόλησης. Αφορά ιδίως εποχικούς εργαζόμενους, μακροχρόνια άνεργους και υπαλλήλους που τέθηκαν σε αναστολή λόγω του COVID-19. Επικέντρωση σε 7 επαγγελματικές ειδικεύσεις. Το έργο θα οδηγήσει σε βελτίωση της απασχόλησης, καλύτερες αμοιβές αλλά και θα διευκολύνει τις τουριστικές επιχειρήσεις στην ανεύρεση προσωπικού με σύγχρονες δεξιότητες και αυξημένη εξειδίκευση.	46
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	Επένδυση στην δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της εφοδιαστικής αλυσίδας, που αποτελούν οργανικά ολοκληρωμένα σύνολα δομών υπηρεσιών και υποδομών. Το έργο θα ενισχύσει την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση και θα προωθήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την κυκλική οικονομία του μεταποιητικού και επιχειρηματικού τομέα.	100
ΕΞΥΠΝΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	Επιτάχυνση της αναβάθμισης του παραγωγικού εξοπλισμού και των υποδομών των μεταποιητικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων με οικονομική ενίσχυση των σχετικών επενδύσεων σε συστήματα έξυπνης μεταποίησης και τεχνητής νοημοσύνης. Στόχος η βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της μεταποίησης και η ενίσχυση ποιοτικών θέσεων εργασίας. Προβλέπεται συγχρηματοδότηση μέχρι 50%.	75
ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ	Πρώθηση προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης του αγροτοδιατροφικού τομέα για την πραγματοποίηση επενδύσεων με προσανατολισμό την πράσινη γεωργία και την γεωργία ακριβείας, έμφαση στην συγχρηματοδότηση (μέσος όρος συγχρηματοδότησης 50%) και πρόταξη των συνεργασιών τόσο οριζόντιων (σε επίπεδο πρωτογενούς τομέα), όσο και κάθετων που αφορούν cluster που μπορούν να συνδυάζουν επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα του πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα με στόχο την καινοτομία και την εξωστρέφεια. Περιλαμβάνεται εδώ και η συμβολαϊκή γεωργία. Τα προγράμματα αφορούν μεταξύ άλλων την καινοτομία και την οικολογική επεξεργασία γεωργικών προϊόντων, τον εκσυγχρονισμό του πρωτογενούς τομέα, την αναδιάρθρωση καλλιέργειών και την γενετική βελτίωση ζώων. Η επένδυση στοχεύει στην αύξηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, στην αύξηση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής και στην αύξηση των εξαγωγών.	520

Στρατηγικές Επενδύσεις (Ν.4608/2019)

Το πλαίσιο των **Στρατηγικών Επενδύσεων** (fast track) αποτελεί επίσης ένα σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο το οποίο έχουν αξιοποιήσει επενδυτικά σχέδια στο τουριστικό και ενεργειακό τομέα. Στρατηγικές Επενδύσεις εννοούνται, οι επενδύσεις, οι οποίες λόγω της στρατηγικής τους βαρύτητας για την εθνική ή και την τοπική οικονομία, μπορούν να επιφέρουν ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής έντασης για την αύξηση της απασχόλησης, την παραγωγική ανασυγκρότηση και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας.

Οι Στρατηγικές Επενδύσεις προσφέρουν κίνητρα για:

- την ταχεία αδειοδότηση επενδυτικών σχεδίων,
- την ιδιαίτερη φορολογική τους αντιμετώπιση,
- την επιχορήγηση δαπανών,
- την δημιουργία ειδικού καθεστώτος χωροθέτησής τους.

Τα επενδυτικά σχέδια των Στρατηγικών Επενδύσεων χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού τους και των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούν καθώς επίσης και με τον κλάδο εφαρμογής και τα κίνητρα με τα οποία ενισχύονται.

Το πλαίσιο των Στρατηγικών Επενδύσεων είναι ανοικτό προς υποβολή αιτήσεων και αποτελεί το βασικό αναπτυξιακό εργαλείο μεγάλων επενδύσεων στον κλάδο της ενέργειας, ο οποίος δεν υποστηρίζεται από τον Αναπτυξιακό Νόμο και επενδύσεων του τουριστικού κλάδου για την χωροθέτηση μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων.

Αναπτυξιακός Νόμος

Ο Αναπτυξιακός Νόμος (σήμερα ο Ν.4399/2016) αποτελεί για τουλάχιστον 30 έτη το βασικό αναπτυξιακό εργαλείο της χώρας για όλες τις κατηγορίες των επιχειρήσεων (μικρές, μεσαίες, μεγάλες και υπό σύσταση).

Ο Αναπτυξιακός Νόμος βασίζεται στον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΓΑΚ) της Ε.Ε., ο οποίος καθορίζει το πλαίσιο των ενισχύσεων Περιφερειακού Χαρακτήρα της χώρας. Ο υφιστάμενος Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016 δίνει έμφαση στην ενίσχυση μικρομεσαίων και νεοσύστατων επιχειρήσεων, στη δημιουργία καινοτομικών, εξωστρεφών και βιώσιμων επιχειρήσεων και στην επιχορήγηση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον Αναπτυξιακό Νόμο θα πρέπει να έχουν τον χαρακτήρα **αρχικής επένδυσης** και να αποσκοπούν είτε στην **δημιουργία νέας μονάδας**, είτε στην **επέκταση** της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας είτε στην **διαφοροποίηση** της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν.

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016 δίνει σημαντικά κίνητρα για τη συμμετοχή επιχειρήσεων τα οποία περιλαμβάνουν: **φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση και επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης.**

Η νέα πρόσκληση στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης «Γενική Επιχειρηματικότητα» και «Επιχειρηματικότητα Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων» αναμένεται στις αρχές Μαΐου 2021 με καταληκτική ημερομηνία 30 Ιουλίου 2021. Ανάλογα με το είδος και το μέγεθος της επιχείρησης και την κατηγορία του επενδυτικού σχεδίου το ανώτατο ύψος ενίσχυσης που μπορεί να λάβει μια επιχείρηση είναι **10 εκ. €** ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο (**3 εκ.€** για το καθεστώς των Μικρών Επιχειρήσεων), **20 εκ. €** για μεμονωμένη επιχείρηση και **30 εκ. €** μαζί με τις συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες εταιρείες.